

Силабус курсу
Полемічна традиція в українській літературі

Ступінь вищої освіти – доктор філософії (PhD)
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 035 Філологія
Освітньо-наукова програма «Філологія»
Рік підготовки – 2, семестр – 4
Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна
Кількість кредитів – 5
Дні занять: за розкладом, ауд. 93
Консультації: за розкладом, ауд. 93
Мова викладання: українська

Керівник курсу

доктор філологічних наук, професор Поплавська Наталія Миколаївна

Контактна інформація: poplav@tnpu.edu.ua

Опис дисципліни

У процесі вдосконалення освітнього процесу у вищій школі зростає роль особистості викладача, а також його культури комунікації. *Мета* дисципліни «Полемічна традиція в українській літературі» – удосконалити фахову компетентність філолога, поглибити знання про процес становлення та розвитку української полемічної традиції в контексті історичних, політичних та культурно-мистецьких подій, а також:

- розвинути здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел;
- поглибити знання у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку;
- виробити навички збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх;
- сформувати здатність до креативної діяльності в науково-інноваційній сфері.

Предмет навчальної дисципліни – полемічні аспекти творів української літератури.

Навчальний контент

Години			Теми	Результати навчання	Завдання
лекції	прак-тичні	самос-тійна робота			
4	2	14	Тема 1.	Уміти проводити огляд,	Питання для

			<i>Розвиток української полеміки в контексті історико-літературного процесу.</i>	критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію, систематизувати та критично аналізувати інформацію з різних джерел. Осмислювати поняття «полемічність» у культурно-історичному контексті. Володіти дефініцією поняття «риторика». Розрізняти «полеміка» і «дискусія». Аналізувати тексти в контексті полемічного дискурсу.	обговорення, презентації, тести, твори.
4	2	14	Тема 2. <i>Полеміка в давньоруській літературі.</i>	Виробити навички збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх та вміти проводити їх критичний аналіз. Знати жанрову структуру письменства періоду Київської Русі, Володіти поняттями <i>монументальний стиль, орнаментальний стиль</i>	Питання для обговорення, презентації.
4	2	14	Тема 3. <i>Католицька, православна та протестантська моделі полеміки XVI – поч. XVII ст.</i>	Обирати адекватну предметові філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв’язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології. Співвідносити поняття «полеміка» і «риторичність». Осмислювати і використовувати поняття «аргументативна риторика», «опонент». Знати історичний контекст тодішніх	Питання для обговорення, презентації.

				полемізувань.	
4	2	14	Тема 4. <i>Українська полеміка першої половини XIX століття .</i>	Поглибити знання у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань про літературний процес першої половини XIX ст, оволодіння термінологією досліджуваного періоду, Використовувати основні принципи спілкування державною мовою та максими їх утілення. Продувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо).	Питання для обговорення, презентації.
4	4	14	Тема 5. <i>Полемічні аспекти української публіцистики другої половини XIX століття</i>	Реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку. Володіти комунікативними стратегіями і тактиками. Знати гендерно марковані комунікативні стратегії й тактики у публіцистичних текстах. Вміти застосовувати маніпулятивні тактики позитиву при обговоренні та аналізі конкретних публіцистичних текстів.	Питання для обговорення, вправи, тексти,
4	4	16	Тема 6. <i>Українська літературна полеміка кінця XIX – початку XX століття .</i>	Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною мовою в усній та писемній формі при оформленні наукових	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації.

				виступів, продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти (статті) відповідно до сучасних вимог. Володіти термінами «науковий дискурс».	
6	4	14	Тема 7. <i>Історичний та політичний контексти української літературної полеміки 20-60-х років XX ст</i>	Реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку, удосконалювати модель формування викладача філологічних дисциплін.	Питання для обговорення, тести, презентації.
30	20	100	Всього		

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 2	Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел
ФК 1	Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку
ФК 2	Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх.
ФК 7	Здатність до лінгвокреативної діяльності в науково-інноваційній сфері
	Програмні результати навчання
ПРН 3	Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.
ПРН 4	Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.
ПРН 10	Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземною мовами в усній та писемній формі: продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-

	популярна чи наукова лекція тощо).
ПРН 12	Реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку.

Літературні джерела

1. Баган О. Іван Франко і теперішнє становище нації. – Дрогобич : Відродження, 1991. – 92 с.
2. Багрянний І. Публіцистика: Доповіді, статті, памфлети, рефлексії, есе. – Київ : Смолоскип, 1996. – 856 с.
3. Винниченко В. Публіцистика. – Нью-Йорк, 2002. – 392 с.
4. Гончар О. Чим живемо: На шляхах до українського відродження. – Київ : Український письменник, 1992. – 400 с.
5. Гречанюк С. На тлі ХХ століття: Літературно-критичні нариси. – Київ : Радянський письменник, 1990. – 311 с.
6. Грінченко Б. Листи з України Наддніпрянської // Грінченко Б., Драгоманов М. Діалоги про українську національну справу. – Київ : Вид-во Інституту української археографії НАН України, 1994. – С. 35–145.
7. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація? – Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – 336 с.
8. Дзюба І. Україна у пошуках нової ідентичності: Статті. Виступи. Інтерв'ю. Памфлети – Київ : Україна, 2006. – 848 с.
9. Донцов Д. Дві літератури нашої доби. – Репринтне відтворення видання 1958 р. – Львів : Книгозбирання «Просвіта», 1991. – 296 с.
10. Донцов Д. Дух нашої давнини. – Дрогобич : Відродження, 1991. – 341 с.
11. Драч І. Духовний меч. Літературно-критичні статті та есе. – Київ : Рад. письменник, 1983. – 351 с.
12. Єфремов С. Щоденники, 1923–1929. – Київ : ЗАТ «Газета «Рада», 1997. – 848 с.
13. Ільницький М. Трибуна задротяної літератури (самвидав у 60–80-х рр. ХХ ст.) / М. Ільницький // Дзвін. – 2003. – № 1. – С. 123–135.
14. Качкан В. На пульсі часу: українська публіцистика на шляхах перебудови. – Київ : Либідь, 1991. – 192 с.
15. Маланюк Є. Книга спостережень. – Торонто, 1962. – 529 с.
16. Нечуй-Левицький І. Українство на літературних позвах з Московщиною. Культурологічні трактати / І. Нечуй-Левицький. – Львів : Каменяр, 1998. – 256 с.
17. Олійник Б. Мова має об'єднувати: публіцистика / Б. Олійник // Дніпро. – 2003. – № 7–8. – С. 91–93.
18. Ольжич О. Публіцистика // Ольжич О. Незнаному воякові. – Київ : Фондація імені О. Ольжича, 1994. – 432 с.
19. Петлюра С. Вибрані твори та документи / С. Петлюра. – Київ : Довіра, 1994. – 271 с.
20. Погрібний А. Розмови про наболіле, або Якби ми вчилися так, як треба... / А. Погрібний. – Київ : Довіра, 1994. – 271 с.
21. Поплавська Н.М. Полемісти. Риторика. Переконування (Українська полемічно-публіцистична проза кінця ХVI – поч. ХVII ст.. Монографія. Тернопіль : ТНПУ, 2007. – 379 с.,
22. Поплавська Н.М. Персуазивна стратегія Василя Суразького у контексті полемічного дискурсу кін ХVI ст. *Студії з україністики*: зб. наук. пр. Вип. 13. К., 2013. С. 354–364.
23. Поплавська Н.М. Полемічний наратив української публіцистики ХVI–початку ХVII ст. у контексті реформаційно-контрреформаційних протистоянь. *Медіанпростір*: Зб.

- наук. статей: матеріали Міжнародної наукової конференції «Публіцистична комунікація: теорія, історія, сьогодення», 24-26 жовтня 2013 р, м. Тернопіль // ред. кол.: Н. Поплавська та ін. Тернопіль: Терно-граф, 2013. Ч. П. С. 3-11.
24. Поплавська Н.М. Полемічна проза. *Історія української літератури* : У 12 томах. К. : Наукова думка, 2014. Т. 2. С. 98-154.
 25. Поплавська Н.М. Риторика аргументації публіцистичного тексту (на матеріалі української публіцистики кінця XVI–початку XVII ст.). *Наукові записки Інституту журналістики: науковий збірник* / за ред. В.В. Різуна ; КНУ ім. Т. Шевченка. К., 2014. Т. 54. С. 28-34
 26. Сверстюк Є. Блудні сини України. – Київ : Товариство «Знання» України, 1993. – 256 с.
 27. Стус В. Час творчості: Dichenzeit . – Київ : Дніпро, 2005. – 704 с.
 28. Теліга О. Листи. Спогади . – Київ : Вид-во ім. О. Теліги, 2003. – 400 с.
 29. Яворівський В. Що ми за народ такий?: Публіцистика. – Київ : Український письменник, 2002. – 348 с.

Політика оцінювання

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається за наявності поважних причин.
- *Політика щодо академічної доброчесності.* Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час модульних робіт та екзаменів заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн- тестування (наприклад, у програмі MOODLE).
- *Політика щодо відвідування.* Відвідування занять є обов’язковим компонентом освітнього процесу. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проєкту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Тема 1	10
Тема 2	10
Тема 3	10
Тема 4	10
Тема 5	10
Тема 6	10
Тема 7	10

ІНДЗ (критичне есе)	20
Модульний контроль (теми 1-7) – завдання (тести)	10

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно (зараховано)
B	85-89	Добре (зараховано)
C	75-84	Добре (зараховано)
D	65-74	Задовільно (зараховано)
E	60-64	Задовільно (зараховано)
FX	35-59	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

До силабусу додано такі матеріали:

- 1) навчально-методичний комплекс (лекційний матеріал, завдання для практичних занять, сформульована тематика ІНДЗ, завдання для модульного контролю);
- 2) електронний навчально-методичний комплекс у системі MOODLE.